

การจ้างทำของ กับอากรแสตมป์

โดย...นาตองงค์ จันทรแจ่มแจ้ง

ความนำ

เราทราบกันดีอยู่แล้วว่า “การพัสดุ” หมายถึง การจัดทำเอง การซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน การเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่าย และการดำเนินการอื่นๆ ที่กำหนดไว้ ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 ซึ่งในที่นี้ จะได้นำเสนอเฉพาะเรื่องของการจ้างเท่านั้น และก่อนอื่น เราต้องศึกษาความหมายของการจ้างที่มีอยู่ในระเบียบเสียก่อน ได้แกความหมายของ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา และการจ้างออกแบบ และควบคุมงาน ดังนี้

“การจ้าง” ให้ความหมายรวมถึง การจ้างทำของ และการรับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการจ้างเหมาบริการ แต่ไม่รวมถึง การจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ ตามระเบียบของกระทรวง การคลัง การรับขนในการเดินทางไปราชการตาม กฎหมายว่าด้วยค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปราชการ การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน และการจ้างแรงงาน ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“การจ้างที่ปรึกษา” หมายความว่า การจ้างบริการ จากที่ปรึกษา แต่ไม่รวมถึง การจ้างออกแบบและควบคุม งานก่อสร้างอาคาร ด้วยเงินงบประมาณ

“การจ้างออกแบบและควบคุมงาน” หมายความว่า การจ้างบริการ จากนิติบุคคลหรือนิติบุคคลธรรมดา ที่ประกอบ ธุรกิจบริการ ดานงานออกแบบ และควบคุมงานก่อสร้างอาคาร ด้วยเงินงบประมาณ

กฎหมายใดที่ระบุให้ปิดอากรแสตมป์

เมื่อเราดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม อาทิเช่น ตกลงราคา สอบราคา ประมูลราคา วิธีพิเศษ หรือแม้กระทั่ง วิธีการพิเศษก็ตาม เมื่อเราทำใบสั่งจ้าง ขอตกลงจ้าง หรือสัญญาจ้าง สิ่งที่เรา จะต้องดำเนินการคือ การปิดอากรแสตมป์ตาม “พระราชบัญญัติให้ บัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481” หมวด 6 ว่าด้วยอากรแสตมป์

ค่าอากรแสตมป์/ผู้ที่ต้องเสียอากร/ผู้ที่ต้องขีดฆ่า

หากเราจ้างทำของ เราจะต้องติดอากรแสตมป์ 1 บาท ของทุก จำนวนเงิน 1,000 บาท หรือเศษของ 1,000 บาท โดยให้ผู้รับจ้าง เป็นผู้เสียอากรและเป็นผู้ขีดฆ่าแสตมป์ แต่เราก็สามารถขีดฆ่าแทนได้เช่นกัน เพราะวรรคท้ายของมาตรา 107 ของพระราชบัญญัติกำหนดว่า “ให้ผู้ทรง ตราสารหรือผู้ถือเอา ประโยชน์ขีดฆ่าแทนได้” ทั้งนี้ เรา “ขีดฆ่า” เพื่อมิให้ใช้ แสตมป์ได้อีก อาจโดยการลายมือชื่อ หรือลงชื่อทางราน บนแสตมป์ หรือขีดเส้นคร่อมฆ่าแสตมป์ที่ปิดทับกระดาษ และลงวัน เดือน ปี ก็ได้

วิธีการคิดค่าอากรแสตมป์

เราทราบว่าจะต้องติดอากรแสตมป์ 1 บาท ของทุก จำนวนเงิน 1,000 บาท หรือที่เราพูดกันติดปากว่า “ติดอากร พันละ 1 บาท” วิธีคิดก็คือ นำจำนวน 1,000 หารวงเงินที่จ้าง ตัวอย่างเช่น เราจ้าง 20,000 บาท หารด้วย 1,000 ก็จะได้เท่ากับ 20 บาท แต่มีวิธีที่ง่าย ๆ ก็คือ เราตัดเลข 0 สามตัวท้ายหลังเครื่องหมาย , ออกไป เราก็จะได้ราคาอากรแสตมป์ที่เราจะ ติดแล้ว หากมีเศษเราก็ติดเพิ่มเข้าไป 1 บาท เท่านั้นเราก็ปิดอากร แสตมป์ไม่ขาดแล้ว

การจ้างตั้งแต่ 200,000 บาทขึ้นไป

เรามักบอกกับผู้ที่มาสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง การปิด อากรแสตมป์บ่อยครั้งว่า หากเป็นการจ้างที่มีวงเงินไม่ถึงสองแสนบาท ให้ติดอากรแสตมป์ แต่ถาสองแสนบาทขึ้นไป ให้ไปซื้อตราสารที่สรรพากร แล้วทำไม่เราถึงตอบแบบนี้ละ คำตอบก็คือ เราปฏิบัติตามประกาศ อธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ 37) เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์อากร สำหรับตราสาร บางลักษณะ ประกาศ ณ วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2538 ซึ่งมีข้อที่เกี่ยวข้อง กับการจ้าง ดังนี้

ข้อ 2 ให้กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิด แสตมป์ ตามมาตรา 103(3) แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับตราสารแห่ง บัญชีตราอากรแสตมป์ ทายหมวด 6 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร

(3) จ้างทำของ เฉพาะที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จ้างและมีเงินจ้าง ตั้งแต่ 200,000 บาทขึ้นไป ตามลักษณะแห่งตราสาร 4. แห่งบัญชีตรา อากรแสตมป์

ข้อ 3 วิธีเสียอากรเป็นตัวเงิน

(3) สำหรับตราสารตามข้อ 2(3) ให้ผู้รับจ้างชำระ อากรเป็นตัวเงิน แทนการปิดแสตมป์ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อากรแสตมป์ โดยต้องนำตราสารมาสลักหลังตามระเบียบของกรมสรรพากรก่อนกระทำ ตราสาร หรือภายใน 15 วันนับแต่ วันถัดจากวัน กระทำตราสารนั้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ หากมีการจ้างทำของ ที่มีวงเงิน ตั้งแต่ 200,000.-บาทขึ้นไป เฉพาะที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จ้าง ให้ผู้รับจ้างชำระอากร เป็นตัวเงินแทนการปิดอากรแสตมป์ ภายใน 15 วัน ซึ่งหากล่าช้า ผู้รับจ้างจะต้องเสียเงินเพิ่ม ดังนี้

- กรณีไม่เกิน 90 วัน เสียเพิ่ม 2 เท่า
- กรณีเกิน 90 วัน เสียเพิ่ม 5 เท่า

ในกรณีที่ผู้รับจ้างไปชำระอากรเป็นตัวเงินกับสรรพากรนั้น ทางสรรพากรจะดูจากใบเสนอราคา แล้วหักภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) เพื่อให้ได้ มูลค่าสินค้าที่แท้จริง แล้วจึงคำนวณค่าอากร

การติดอากรแสตมป์/ตราสาร

เมื่อเราทำใบสั่งจ้าง/ข้อตกลง/สัญญาจ้าง เราจะต้อง ปิดอากรแสตมป์ที่ตนฉบับ 1 บาท ของทุกจำนวนเงิน 1,000 บาท และจะต้อง ปิดอากรแสตมป์ที่คูณฉบับ 5 บาท

สำหรับผู้สนใจหาความรู้เพิ่มเติมสามารถเข้าไปศึกษา เพิ่มเติมได้ที่ <http://www.rd.go.th/publish/2593.0.html>

แหล่งอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481 หมวด 6
2. บัญชีตราอากรแสตมป์ ทายหมวด 6
3. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ 37) เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์อากร สำหรับตราสาร บางลักษณะ